

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	M. Leicher	Datum	6 december 2022
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	10691058
E-mail	margot.leicher@utrecht.nl	Onderwerp	Amfibievriendelijke kolken
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Openbare Ruimte

Geachte leden van de raad,

In de [raadsbrief van 12 mei 2022](#) is beschreven wat we nu doen om amfibieën uit onze rioolkolken te halen. Tijdens de commissievergadering van 23 juni 2022 over de Voorjaarsnota 2023 hebben we toegezegd om met een raadsbrief terug te komen op dit onderwerp, en daarbij de mogelijke extra maatregelen in kaart te brengen die ervoor kunnen zorgen dat amfibieën niet in kolken blijven steken. Bij de Programmabegroting 2023 is op 20 oktober 2022 toegezegd dat we de consequenties van het standaard opnemen van amfibievriendelijke kolken bij nieuwbouw onderzoeken. Met deze brief geven we invulling aan deze beide toezeggingen.

De uitdaging

Voor de afvoer van regenwater hebben straat- en trottoirkolken een zo open mogelijke afdekking. Daarmee zijn ze toegankelijk vanaf de straat, waardoor amfibieën in de kolk kunnen belanden. Daarnaast zorgen verhoogde trottoirranden voor een barrièrewerking, waardoor de amfibieën richting de kolken worden geleid. Naast de trottoir- en straatkolken hebben wadi's, verlaagde groenstroken waarin we tijdelijk regenwater opvangen, een afvoerkolk. Deze kolk is veiligheidshalve nodig voor het afvoeren van regenwater zodat de waterstand in de wadi niet te hoog wordt, maar zorgt wel voor een open verbinding met de afvoerkolk waardoor amfibieën hierin terecht kunnen komen. Standaard hebben de kolken geen specifieke voorzieningen voor amfibieën. Amfibieën kunnen hierdoor in de kolken vallen en er niet op eigen kracht uitkomen, waardoor ze overlijden. Van voor- tot en met najaar trekken amfibieën door de straten op weg naar het paarwater, hun zomer- en winterverblijfplaats.

Huidige aanpak

We hebben ca. 89.000 kolken in beheer: ca. 150 kolken hebben een amfibietrap en ca. 440 kolken zijn voorzien van gaas. Het plaatsen van gaas is een tijdelijke oplossing, die niet de voorkeur heeft omdat blad en ander afval blijft hangen voor het gaas en daardoor meer plasvorming en straatvegen tot gevolg heeft. Wat wij nu doen is dat wij maatregelen treffen in kolken op locaties waar amfibieën worden aangetroffen. Deze locaties zijn bij ons bekend op basis van meldingen van bewoners en natuurvrijwilligers en waarnemingen van de aannemer die jaarlijks onze kolken reinigt. Vervolgens

Burgemeester en wethouders

Datum 6 december 2022
Ons kenmerk 10691058

bezoeken ecologen de gemelde locaties en beoordelen ze of er maatregelen aan de kolken nodig zijn om te voorkomen dat nog meer amfibieën in de kolken terecht komen. Dit jaar zijn bij een inspectieronde in Lunetten in 400 van de 900 kolken amfibieën aangetroffen en uit de kolken gehaald. Aanleiding voor deze inspectieronde was een melding van vrijwilligers. Het aantal amfibieën wat in kolken terechtkomt lijkt hiermee aanzienlijk groter dan we tot op heden dachten. Dit maakt dat we opnieuw willen gaan kijken naar de huidige aanpak, en de mogelijkheden om die te herzien.

Naast de huidige aanpak op basis van meldingen gaan we in 2023 uitgebreider onderzoek starten naar locaties waar we veel amfibieën verwachten, om beter in beeld te krijgen waar aanvullende maatregelen nodig zijn.

Mogelijke aanvullende maatregelen en consequenties

We verwachten dat er in de praktijk vanwege verkeersveiligheid altijd veel locaties met trottoirranden en dus kolken zullen blijven. Dit ondanks onze ambitie om 90% van de jaarlijkse neerslag vast te houden door regenwater bij voorkeur zo veel mogelijk via het maaiveld af te laten stromen naar het groen. Als er maatregelen genomen worden kiezen we voor uitklimmatten en niet voor een preventieve maatregel, zoals fijnmazige roosters, omdat deze de regenwater-afvoerende werking van de kolk vermindert. Ook blijft er door fijnmazige roosters meer blad en vuil op straat liggen, wat meer plasmvorming en straatvegen tot gevolg heeft. Uit [onderzoek naar verschillende uitklimvoorzieningen](#) in opdracht van RAVON (kennisorganisatie voor reptielen, amfibieën en vissen) is gebleken dat ruim de helft van de amfibieën met behulp van een uitklimmat de kolk uitklimt.

Het vervangen van kolken bij nieuwbouw en riool-vervanging standaard amfibievriendelijk maken is een aanvullende maatregel die we nu nader gaan onderzoeken. In financiële zin is een kolk met uitklimmat ongeveer 20 euro duurder dan een kolk zonder. Het standaardiseren van amfibievriendelijke kolken kost de gemeente naar inschatting over de volledige periode ongeveer 1,8 mln. Als we ervan uitgaan dat we al onze bestaande kolken vervangen in de komende 70 jaar komt dit neer op ca. 26.000 euro per jaar. Bij nieuwbouw zijn de extra kosten voor uitklimmatten o.i. voor de ontwikkelaar.

Daarnaast kijken we naar het plaatsen van uitklimmatten in bestaande kolken op locaties waar we veel amfibieën kunnen verwachten. Daarvoor is het eerder genoemde onderzoek dat we in 2023 gaan uitvoeren van belang. Het plaatsen van uitklimmatten in bestaande kolken kost naar schatting ongeveer €50 per kolk. Omdat nog niet duidelijk is om hoeveel plaatsen dit gaat is de totale kosteninschatting hiervoor nu nog niet te maken.

Vervolg

We onderzoeken of en op welke manier wij deze maatregelen kunnen toevoegen in het kader van het programma Water en Riolering 2024-2028 en wat daar de financiële effecten van zijn. In dat kader komen we daar bij u op terug.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,